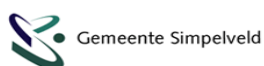

Aanpak scholings- en arbeidsperspectief voor jongeren
Parkstad Limburg

Gemeente Onderbanken

Heerlen

Versiebeheer

Versie	Datum	Omschrijving	Opmerking
0.1	13-08-2014	Eerste opzet	Inventarisatie onderwerpen
0.2	15-12-2014	Concept naar Uitvoerdersoverleg PSL	Doel: Informeren en feedback
0.3	20-1-2015	Versie 0.3 naar Beleidsgroep AMB PSL	Doel: Informeren en feedback
1.0	30-01-2015	Versie 1.0 naar managersoverleg PSL	Doel: Informeren, feedback, go/no go
2.0	11-02-2015	Versie 2.0 naar portefeuillehoudersoverleg PSL	Doel: Informeren, feedback, go/no go

Distributie

Naam	Rol	v0.1	v0.2	v0.3	v1.0	V2.0
Peter Breed	Lid werkgroep - Landgraaf	X	X	X	X	X
Imke Consten	Lid werkgroep - Simpelveld	X	X	X	X	X
David Lenssen	Lid werkgroep - Kerkrade	X	X	X	X	X
Jo Steinbusch	Lid werkgroep - ISD BOL	X	X	X	X	X
Ger Roncken	Lid werkgroep - Heerlen	X	X	X	X	X
Mark Wenders	Back up - Heerlen	X			X	
Patrick Groven	Lid werkgroep - ISD KOMPAS	X	X	X	X	X
Nathalie Meis	Lid werkgroep - Heerlen	X	X	X	X	X
Uitvoerdersoverleg PSL	Informatief/adviserend		X		X	
Beleidsgroep AMB PSL	Informatief/adviserend			X	X	
Managersoverleg	Informatief/adviserend/go-no go				X	
Portefeuillehouders AMB	Informatief/adviserend/go-no go					X

Akkoord/gezien voor deze versie

	Naam	Rol	Datum	Paraaf
Versie 0.1	Werkgroep	Werkdocument	19 november 2014	xxxxxxx
Versie 0.2	Uitvoerdersoverleg	Informierend/feedback	15 december 2014	xxxxxxx
Versie 0.3	Beleidsgroep AMB	Informierend/feedback	29 januari 2015	xxxxxxx
Versie 1.0	Managersoverleg	Informierend/feedback/ go-no go	5 februari 2015	xxxxxxx
Versie 2.0	Portefeuillehouders	Informierend/feedback/ go-no go	11 februari 2015	

INHOUD

INHOUD	3
INLEIDING	5
1. OPDRACHT	6
1.1. AANLEIDING	6
1.2. DOELSTELLING	6
1.3. RESULTATEN	6
1.4. SCOPE	7
1.5. RISICO'S	7
2. DE AANPAK	9
2.1. AANPAK WERKGROEP	9
2.2. INHOUDELIJKE AANPAK OP HOOFDLIJNEN - BESTAANDE SITUATIE	9
3. INGREDIËNTEN AANPAK	10
3.1. BOUWSTENEN DIENSTVERLENING	10
3.2. INDICATOREN EN VERANTWOORDING	10
4. KEUZES EN WERKWIJZE	12
4.1. TOEGANG	12
4.1.1. 1 GEZIN-1 PLAN-1 REGISSEUR	12
4.1.2. 4 WEKEN WACHTTIJD	16
4.1.3. SCHOLINGSPLICHT	17
4.2. AANSLUITING ONDERWIJS - ARBEIDSMARKT	18
4.2.1. BEGELEIDING (TERUG) NAAR SCHOOL	18
4.2.2. PRAKTIJK- EN VOORTGEZET SPECIAAL ONDERWIJS	22
4.3. DIAGNOSE	23
4.4. AANBODVERSTERKING	25
4.5. ARRANGEMENTSVORMING	25
4.6. 'NAZORG'	26
4.7. HANDHAVING	26

5.	HET GEWESTELIJK JONGERENTEAM	28
5.1.	VERBINDEN EN LEREN VAN ELKAAR	28
5.2.	PROCESCOÖRDINATIE EN MONITORING	28
5.3.	PROFESSIONALS	29
5.4.	HERKENBAARHEID	29
5.5.	STERKER DOOR SCHAAALVERGROTING	29
5.6.	FINANCIERING	29

6.	HOE NU VERDER?	32
-----------	-----------------------------	-----------

BIJLAGEN

1	CIJFERS EN TRENDS PARKSTAD	
2	TOELICHTING DIAGNOSE INSTRUMENTEN	
3	MATRIX BESLIS- EN ADVIESPUNTEN	
4	MATRIX DIENSTVERLENING JONGEREN PARKSTAD	

INLEIDING

Het werkloosheidspercentage voor jongeren tot 27 jaar is de laatste jaren gestegen, zowel landelijk als in Parkstad. Helaas ligt dit percentage in Parkstad 2% hoger dan landelijk (3,7 versus 5,7%). Het aantal jongeren dat gebruik maakt van jeugdzorg ligt eveneens ruim 2% hoger dan landelijk¹. Ruim de helft van de niet-werkende werkzoekende jongeren in Parkstad heeft geen startkwalificatie en de vertegenwoordiging van kinderen in het speciaal onderwijs is in onze subregio hoger dan in andere regio's. Er is dus nog werk aan de winkel.

Binnen Parkstad zijn de afgelopen jaren echter ook al stappen gezet. De samenwerking tussen organisaties in het veld rondom onze jongeren verloopt steeds beter. Het cijfer voortijdig schoolverlaten in de regio komt in de buurt van het landelijk gemiddelde en het aantal jongeren met een bijstandsuitkering is tegen de landelijke trend in afgenomen. Zolang jongeren niet van de radar verdwijnen, is dit natuurlijk een goede zaak.

Het credo in de strijd tegen jeugdwerkloosheid in Zuid-Limburg en in Parkstad luidt dan ook 'school boven werk – werk boven participatie – participatie boven inactiviteit'.

De Parkstad werkgroep 'Aanpak jeugdwerkloosheid' geeft in dit uitvoeringsplan voor de 'Aanpak scholings- en arbeidsperspectief voor jongeren' een advies hoe de gemeenten tot een gezamenlijke aanpak kunnen komen die in heel Parkstad herkenbaar is en door krachtenbundeling wordt verstevigd. Het uitvoeringsplan vormt een verdere uitwerking van de richting die in de Beleidskaders 2014-2015 voor Parkstad is ingezet.

Referentiedocumenten

Dit plan van aanpak is gebaseerd op de volgende documenten:

- Beleidskaders 2014-2015 Arbeidsmarktbeleid Parkstad Limburg
- Opdrachtbeschrijving werkgroep Aanpak Jeugdwerkloosheid dd 5-6-2014
- Projectplanning werkgroep aanpak jeugdwerkloosheid
- Opdrachtbeschrijving werkgroep Toegang, diagnose en loonwaardebepaling dd 24-1-2014

¹ Zie voor een uitgebreidere weergave van cijfers bijlage 1

1. OPDRACHT

1.1. Aanleiding

De regio Parkstad Limburg heeft in gezamenlijkheid de beleidskaders voor het arbeidsmarktbeleid 2014-2015 opgesteld. Vanuit deze actie is het noodzakelijk en zinvol gebleken om een aantal thema's in Parkstadbrede werkgroepen uit te werken. Zo ook het thema 'Aanpak scholings- en arbeidsperspectief voor jongeren'. Doel van de aanpak scholings- en arbeidsperspectief voor jongeren is het tegengaan van de jeugdwerkloosheid, jongeren langer op school houden, begeleiden naar herplaatsing binnen het onderwijs en het intensief begeleiden naar betaalde arbeid, leerwerkplekken, stages en maatschappelijke participatie. Een voor de hand liggend doel, waarbij het de opdracht voor de werkgroep was om een uitvoeringsplan op te stellen, waarin wordt aangegeven hoe we binnen Parkstad een optimale samenwerking kunnen bereiken met uniforme uitgangspunten en een aanbod, dat in de basis voor iedere jongere binnen Parkstad binnen bereik ligt en gelijk is. Hierbij wordt de verbinding gemaakt met de aanpak jeugdwerkloosheid zoals die voor de arbeidsmarktregio Zuid Limburg sinds een aantal jaren wordt ingevuld. We stellen de jongere en de ondersteuning die noodzakelijk is om naar school en/of werk te komen centraal.

1.2. Doelstelling

Het komen tot een gewestelijke aanpak van jeugdwerkloosheid, waarbij naast gezamenlijke uitgangspunten een dekkend en door iedereen herkenbaar dienstverleningsaanbod binnen Parkstad wordt geformuleerd voor jongeren tot 27 jaar. Het betreft een gemeentelijke aanpak die zich – los van de inhoudelijke vormgeving – richt op het bereiken van uniforme resultaten: ALLE jongeren volgen (een traject richting) onderwijs of zijn aan het werk dan wel op weg naar werk.

De werkgroep levert de kaders en beschrijft in deze notitie de stappen die gemaakt moeten worden om dit doel te bereiken.

1.3. Resultaten

Naast het neerzetten van kaders voor een gezamenlijk afgestemde aanpak willen we ook weten wat de effecten van deze aanpak zijn. Dit is noodzakelijk voor de monitoring van het effect van de gemaakte beleidskeuzes en de uitgangspunten en werkwijze die we met zijn allen hebben afgesproken. Daarnaast wil men vanuit het Regionaal Arbeidsmarkt Netwerk (RAN) en het Rijk graag weten wat de resultaten van de aanpak vanuit de diverse arbeidsmarktregio's zijn. Hierover moet immers verantwoording worden afgelegd. Binnen de onderhavige opdracht wordt ook een voorstel voor gezamenlijke indicatoren gedaan waarop we onze aanpak willen volgen.

Deze sluit aan bij de huidige indicatoren op Zuid-Limburgse schaal. Denk bijvoorbeeld aan:

- aantal plaatsingen op een betaalde baan
- aantal jongeren terug naar school

Zie verder ook paragraaf 3.2

1.4. Scope

De opdracht beperkt zich tot jongeren van 16 tot 27 jaar die moeite hebben om op eigen kracht uiteindelijk een plek op de arbeidsmarkt te bemachtigen.

Wat verstaan wij hier onder?

Parkstad Limburg richt zich bij de aanpak scholings- en arbeidsperspectief voor jongeren op ondersteuningsbehoeftige jongeren van 16 tot 27 jaar die direct of op termijn, begeleiding nodig hebben om uiteindelijk op een passende onderwijsplek, stageplaats, leer-werkplek of werkplek terecht te komen. Concreet gaat het dan om jongeren die op één of meerdere leefgebieden met belemmerende factoren kampen die het leren- en werken naar vermogen bemoeilijken.

Daar waar de verantwoordelijkheid bij het onderwijs ligt houden we dat ook zo. Pas wanneer een jongere binnen de reguliere onderwijsstructuren echt niet verder kan grijpen we in. Geen 'overnamedrag' dus maar een doorlopende lijn. We zoeken de verbinding en de samenwerking met bureau VSV en het onderwijs en grijpen dus in wanneer jongeren tussen de wal en het schip dreigen te vallen.

1.5 Risico's

In deze paragraaf geven we kort de belangrijkste risico's weer voor de regionale aanpak scholings- en arbeidsperspectief voor jongeren. We pretenderen hier zeer zeker niet volledig te zijn, in zijn algemeenheid brengt beleid op arbeidsmarktgebied, en nog breder op de decentralisaties, veel risico's met zich mee. In dit uitvoeringsplan volstaan wij echter met de meest directe risico's voor onze regionale aanpak.

Zie hiervoor de tabel op de volgende pagina

Risico	Maatregel
Discontinuïteit in beleid: Als gevolg van politieke wisselingen zou het beleid ter discussie kunnen komen te staan, waardoor deze aanpak niet meerjarig kan worden uitgevoerd.	- De aanpak wordt zowel ambtelijk, manageriek als bestuurlijk vastgesteld, om daarmee zoveel mogelijk draagvlak te verkrijgen. - De aanpak wordt zoveel als mogelijk ingebed in de reguliere werkprocessen.
Financiële knelpunten: Als gevolg van tekorten op het Participatiebudget en/of het ontbreken/ wegvallen van ESF-financiering komt de aanpak onder druk te staan.	- Er wordt continue gemonitord op het beschikbare budget, waardoor tijdig kan worden bijgestuurd. - Er wordt geïnvesteerd in de cultuurverandering en nieuwe werkwijze die moet zorgen dat er straks minder lang en minder zware ondersteuning nodig is (waardoor besparingen optreden). - Regionaal goede afspraken maken over financiering van gezamenlijke activiteiten.
Differentiatie tussen gemeenten: Op grond van politieke of financiële argumenten kiezen gemeenten er na verloop van tijd voor om de regionale aanpak (deels) te verlaten en lokale keuzes te maken.	- De aanpak wordt zowel ambtelijk, manageriek als bestuurlijk vastgesteld, om daarmee zoveel mogelijk draagvlak te verkrijgen. - Na vaststelling in het portefeuillehoudersoverleg wordt de aanpak bestuurlijk bekrachtigd in elke individuele gemeente. - In het gewestelijk jongerenteam vindt continue afstemming plaats over de aanpak op lokaal niveau.
Gewestelijk jongerenteam: Als gevolg van werkdruk en lokale prioriteiten komt het gewestelijk jongerenteam niet goed van de grond c.q. functioneert het gewestelijk jongerenteam niet adequaat.	- Met de vaststelling van de aanpak committeren de gemeenten zich aan deelname aan het gewestelijke jongerenteam. - Er wordt een projectcoördinator aangesteld, die verantwoordelijk wordt voor het aanjagen en coördineren van het gewestelijk jongerenteam.
Cultuurverandering: De benodigde cultuurverandering 3d-breed laat te lang op zich wachten dan wel zet niet voldoende door, waardoor de integrale ondersteuning aan jongeren niet tijdig en/of adequaat wordt geleverd.	- Er is continue en langdurig aandacht voor de implementatie en doorontwikkeling van de 1gezin-1plan-1regisseur methodiek en de verandering in denken en handelen die hierbij hoort, niet alleen vanuit het domein werk en inkomen, maar ook vanuit de andere beleidsvelden binnen het sociaal domein.

2. DE AANPAK

2.1 Aanpak werkgroep

Inventarisatie bestaande werkwijzen en doelstellingen

De werkgroep is gestart met in kaart brengen van de relevante processtappen vanaf het moment dat van/over jongeren een signaal wordt ontvangen over een (aanstaande) hulpvraag, de stappen die vervolgens in het traject met jongeren worden gezet en de geboden dienstverlening.

Met elke betrokken (intergemeentelijke) sociale dienst is vervolgens de bestaande dienstverlening in kaart gebracht en geordend in de bijgevoegde matrix. Waar nodig zijn verdiepingsgesprekken gevoerd door de werkgroepleden met de betrokken (I)SD's.

Formuleren arrangementsvorming lokale/gemeenschappelijke aanpak

Op basis van de uniforme uitgangspunten zoals vastgelegd in de 'beleidskaders arbeidsmarkt Parkstad Limburg' heeft de werkgroep zich gebogen over de vraag waar een boven-lokale samenwerking gewenst en van toegevoegde waarde is en waar een lokale benadering meer voor de hand ligt. Uiteindelijk heeft dit geleid tot dit uitvoeringsplan met daaraan gekoppeld een behoorlijke reeks aan adviezen. Wanneer de adviezen worden overgenomen, ligt er een stevige basis voor de aanpak binnen Parkstad Limburg, aldus de werkgroep.

Gewestelijke afstemming en deskundigheidsbevordering

Belangrijk uitgangspunt van de gekozen aanpak is dat betrokken (I)SD's structureel werk gaan maken van vergaande afstemming van de na te streven doelstellingen (en in het kader hiervan te ontwikkelen/uit te voeren lokale aanpakken en in te zetten instrumenten). De werkgroep heeft vervolgens gekeken naar de wijze waarop de schaalvoordelen van verregaande samenwerking op Parkstadniveau het beste behaald en geborgd kunnen worden. Hierin voorziet het Gewestelijk Jongerenteam (*verder beschreven in hoofdstuk 5*). De operationele aansturing blijft zoals en daar waar die nu ook ligt, maar er komt een overkoepelende aanpak 'overheen'.

2.2 Inhoudelijke aanpak op hoofdlijnen – bestaande situatie

De door de (intergemeentelijke) sociale diensten ingevulde dienstverleningsmatrix² laat meer overlap dan verschillen tussen de verschillende (I)SD's zien. Het is zaak om hier in de toekomst verdere gewestelijke afstemming en voordelen (expertise, schaalvergroting) uit te halen. De bouwstenen zoals in de dienstverleningsmatrix genoemd, vormen hiervoor de basis. (*zie ook 3.1*)

² De matrix is te zien in bijlage 4 en geeft de stand van zaken (0-meting) weer op startdatum van de werkgroep.

3. INGREDIËNTEN AANPAK

3.1 Bouwstenen dienstverlening

Bij de dienstverlening die op Parkstadniveau wordt aangeboden, is het principe één gezin, één plan, één regisseur (1gezin-1plan-1regisseur; 1g1p1r) als overkoepelend adagium, leidend. In de verdere uitwerking van dit plan n.a.v. onderstaande onderdelen is dit adagium opgenomen.

Als bijlage bij dit plan van aanpak is de dienstverleningsmatrix³ opgenomen, welke een nadere beschrijving van de bestaande dienstverlening bevat, uitgesplitst naar gemeente/ISD.

Op basis van bovenstaande beschrijving zijn de keuzes en werkwijze op de navolgende onderdelen nader uitgewerkt in hoofdstuk 4:

- Toegang
- 1 gezin-1 regisseur
- 4 weken wachttijd;
- Scholingsplicht;
- Aansluiting Onderwijs - Arbeidsmarkt
- Begeleiding (terug) naar school
- Praktijk- en Voortgezet Speciaal Onderwijs
- Diagnose
- Aanbodversterking
- Arrangementsvorming
- Nazorg
- Handhaving

3.2 Indicatoren en verantwoording

Ten behoeve van de resultaatsturing en de verantwoording van de aanpak richting (RAN) en vanuit de arbeidsmarktregio Zuid Limburg, stelt de werkgroep voor de onderstaande resultaatindicatoren⁴ voor de subregionale aanpak te hanteren. Deze sluiten aan bij de indicatoren die voor de verantwoording naar het RAN en het ministerie van SZW (ESF en actieplannen Jeugdwerkloosheid) worden gehanteerd:

Het gaat om jongeren uit Parkstad van 16 tot 27 jaar en de volgende indicatoren:

³ De matrix is te zien in bijlage 4 en geeft de stand van zaken (0-meting) weer op startdatum van de werkgroep.

⁴ Parkstad heeft deze indicatoren analoog aan de andere gewesten van de Regio Zuid-Limburg recentelijk al twee maal aangeleverd.

1. aantal jongeren voor begeleiding opgepakt
2. aantal jongeren geplaatst op een betaalde baan
3. aantal jongeren geplaatst op een werkervaringsplaats/stage/traineebaan
4. aantal jongeren begeleid naar een opleiding (o.a. BBL, BOL) of scholing
5. aantal vergroting mogelijkheden tot duurzame arbeidsinpassing*

**Vooralsnog gaan we ervan uit dat wanneer een plan van aanpak/dienstverleningspad richting werk of school met een jongere is uitgestippeld- en er een stuk begeleiding vanuit de ISD/gemeente op zit, dit onder deze categorie valt.*

Naast de bovengenoemde indicatoren ontstaat er een nog completer beeld van de resultaten van de aanpak, wanneer voor Parkstad Limburg ook het aantal jongeren wordt geregistreerd, dat zich voor ondersteuning bij de (I)SD meldt. Ook al wordt hier geen verdere begeleiding op gezet. Vermoedelijk vindt deze registratie al voor een groot deel van de gemeenten plaats. In een later stadium kan worden bekeken of er vanuit de arbeidsmarktregio en/of Parkstad behoefte is aan aanvullende indicatoren.

Advies:

1. Akkoord gaan met de structurele toepassing van bovenstaande indicatoren;
2. Hanteer de indicator 'aantal jongeren dat zich voor ondersteuning bij de (I)SD meldt'.

4. KEUZES EN WERKWIJZE

4.1 Toegang

Zoals ook aangegeven in het beleidskader is de toegang op lokaal niveau georganiseerd, en wel in samenhang met de andere decentralisaties en passend bij de lokale structuur. De wijze waarop de toegang is georganiseerd en fysiek gestalte krijgt, is aldus per gemeente verschillend. De gemeenten kiezen hierbij echter allemaal voor een integrale toegang en integrale aanpak conform de methodiek 1gezin-1plan-1regisseur (zie ook verderop in dit uitvoeringsplan). Hierbij willen we nadrukkelijk opmerken dat niet bij alle gemeenten ook sprake hoeft te zijn van één fysiek loket; de integrale toegang kan ook worden gezocht in meer verbindingen tussen bestaande basisvoorzieningen en werkprocessen.

Hoewel er in sommige gemeenten ook sprake is van een of meerdere loketten waar jongeren met een ondersteuningsvraag op het gebied van scholing, inkomen en/of arbeid zich kunnen melden, kan het proces van toegang binnen het 1gezin-1plan-denken in feite overal in het netwerk starten: bij de gemeentelijke sociale dienst, het sociaal wijkteam, het CJG of bij één van de ketenpartners van de gemeente. Conform de methodiek 1gezin-1plan-1regisseur moet de noodzakelijke ondersteuning daar kunnen starten waar het probleem of de hulpvraag gesignaleerd en/of bespreekbaar wordt gemaakt. Van daaruit mag van de professional die de ondersteuningsvraag “ontvangt”, worden verwacht dat deze de eigen kracht en het sociaal netwerk van belanghebbende activeert en waar nodig de professionals betreft die noodzakelijk zijn om te komen tot een integraal ondersteuningsplan. Dit over alle leefgebieden conform de aanpak 1gezin-1plan-1regisseur.

4.1.1 1 gezin-1 plan-1regisseur

In het beleidskader hebben we vastgesteld dat ook voor de aanpak scholings- en arbeidsperspectief voor jongeren 1gezin^[1]-1plan-1regisseur (hierna kortweg 1g1p1r) het uitgangspunt is. Partners werken samen en met het gezin aan een integraal ondersteuningsplan en geven ook samen uitvoering hieraan, onder regie van de zorgcoördinator. In het beleidskader hebben we in dit kader en in lijn met 1g1p1r en de visie op de decentralisaties ook afgesproken dat de lokale aanpak hierbij de basis is.

Bij 1g1p1r vormen alle betrokken professionals met het gezin één team dat een ondersteuningsplan opstelt en uitvoert. Eén van de professionals neemt in overleg met het gezin de rol van zorgcoördinator (de regisseur) op zich. Zes uitgangspunten vormen de basis: 1. Versterk zelfregulering, 2. Draag concreet bij aan het herstel van het gewone leven, 3. Werk multisystemisch, 4. Betrek en versterk het sociaal netwerk, 5. Werk planmatig en doelgericht en 6. Zorg voor continuïteit.

^[1] Nota bene: het woord ‘gezin’ moet hier en in het navolgende steeds in de brede zin van het woord worden geïnterpreteerd, dit kan ook een éénpersoonshuishouden zijn.

Het ondersteuningsplan is een beknopt plan waarin de namen en contactgegevens van alle mensen die bij 1g1p1r zijn betrokken, de doelen en de bijbehorende acties en uitvoeringstermijnen worden opgeschreven. Het biedt houvast en overzicht aan de gezinsleden, de mensen uit hun netwerk en de betrokken hulp- en dienstverleners. Het gezin en alle andere betrokkenen krijgen een exemplaar van het ingevulde plan. Indien nodig werken professionals hun aandeel verder uit in de eigen (traject-/zorg-) plannen.

Gezamenlijke verantwoordelijkheid

Binnen 1g1p1r zijn de partners (waartoe ook wij als gemeente behoren), samen verantwoordelijk voor het bieden van integrale ondersteuning aan degenen die dat nodig hebben. We zijn echter ook gezamenlijk verantwoordelijk voor het signaleren van hulpvragen en het in kaart brengen van de noodzakelijke ondersteuning hierbij:

- Alle partners fungeren als “vindplaatsen”. Een burger die ondersteuning nodig heeft, weet lang niet altijd zelf de juiste weg te vinden naar de ondersteuning. Het zijn vaak juist onze partners waar de signalen binnen komen of waar wordt opgemerkt dat er problemen ontstaan in een gezin. We hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid in het ontvangen van deze signalen, het interpreteren ervan én het handelen hiernaar.
- De partners hebben dus ook in het vervolgtraject een belangrijke rol: het samen in kaart brengen van de noodzakelijke ondersteuning en vervolgens ook in het integraal bieden van deze ondersteuning. De noodzakelijke ondersteuning zal in veel gevallen niet (of niet geheel) door de gemeente zelf kunnen worden uitgevoerd, maar zal worden geboden door onze partners.

Samen verantwoordelijk zijn betekent dat er een *verbinding* moet worden gelegd tussen de decentralisaties. We willen immers dat klanten een integraal aanbod krijgen. Deze verbinding zien wij in het principe 1g1p1r. Voor onze partners uit de verschillende ketens en voor onszelf betekent dit dat we elkaar voortdurend moeten opzoeken, met elkaar moeten samenwerken en elkaar moeten aanspreken op onze verantwoordelijkheden.

De methodiek 1gezin-1plan-1regisseur toegepast op de jongerenaanpak

Zoals hierboven beschreven zijn alle partners in de keten *samen* verantwoordelijk voor het bieden van hulp aan de burger en zijn/haar gezin. Dat moet ook, want we willen een integraal aanbod kunnen bieden. Natuurlijk is dit niet altijd nodig.

1. Enkelvoudige vragen kunnen partners in de keten eenvoudig zelf afhandelen. Daarvoor hebben ze geen andere partners nodig. En waar dat kan, is dit ook de meest wenselijke weg. Dit geldt vanzelfsprekend ook voor onze jongerenconsulenten: Is er sprake van een enkelvoudige vraag op het terrein werk en inkomen, dan pakt de lokale jongerenconsulent dit *zelf* op en is het niet nodig om een ondersteuningsplan op te stellen in samenwerking met andere partners.
2. Wanneer sprake is van een meervoudige vraag en ondersteuning nodig is van meer dan één discipline of zorgsoort, zijn partners gezamenlijk

verantwoordelijk en werken zij samen aan een integraal aanbod, conform 1g1p1r.

Op het moment dat de lokale jongerenconsulent (of een andere professional in het netwerk) constateert dat er sprake is van meervoudige problematiek, start deze 1g1p1r op. Hij/zij belegt een rondetafelgesprek en nodigt hiervoor de noodzakelijke partners en ook de klant/het gezin uit. Bij complexe problematiek kan hierbij ook aanspraak worden gemaakt op de expertise binnen het Gewestelijk Jongerenteam, zie ook verderop in dit uitvoeringsplan. De regie op de klant blijft echter steeds lokaal te liggen

De partners wijzen in gezamenlijkheid een zorgcoördinator (regisseur) aan. Afhankelijk van de kern van de problematiek, maar vooral de relatie/wens van het gezin kan dit de jongerenconsulent van de sociale dienst zijn, maar dat hoeft niet. Vervolgens stellen de partners onder regie van de zorgcoördinator een ondersteuningsplan op en voeren dit gezamenlijk uit.

Binnen 1g1p1r is doorverwijzen dan ook niet meer aan de orde: De professional die de vraag / het signaal binnenkrijgt, onderneemt zelf actie.

De werkwijze 1g1p1r is zeker in het domein werk en inkomen nog niet echt gebruikelijk. Scholing in het gebruik van de methodiek zal aldus noodzakelijk zijn. Met alleen scholing of training zijn we er echter niet.

Uit onze ervaringen binnen het jeugddomein weten we dat het werken met 1g1p1r een geheel andere denkwijze en werkcultuur van professionals vraagt dan zij gewend zijn. Professionals zullen moeten leren om veel meer dan voorheen verder te kijken, ook buiten hun eigen werkveld. Zij zullen veel meer dan voorheen alert moeten zijn op signalen en problematiek buiten hun eigen werkterrein en het aanbod van hun eigen organisatie. Indien die aanwezig zijn, zullen professionals deze vanaf nu ook echt actief moeten gaan oppakken, waar zij de burger voorheen doorverwezen naar een ander. Het gebruik van 1g1p1r gaat dan ook gepaard met een aanzienlijke cultuurverandering, ofwel in jeugdtermen een transformatie. Naast scholing dient ook hier aandacht voor te zijn.

De Zelfredzaamheidmatrix en de Verwijsindex

Binnen het regionale arbeidsmarktdomein is de intake en diagnose nu in veel gevallen nog te beperkt gericht op werk en inkomen, waardoor problemen op andere domeinen soms niet worden signaleerd en dus ook niet worden opgepakt.

Binnen de gemeenten in Parkstad wordt op dit moment vrij breed de zelfredzaamheidmatrix (ZRM) ingevoerd. De ZRM is een hulpmiddel waarmee de professional die een ondersteuningsvraag of een signaal ontvangt, geholpen wordt ook problemen op andere leefdomeinen te signaleren en definiëren. Dit kan in principe worden gezien als de eerste stap van 1g1p1r. Immers in het geval dat deze professional aan de hand van de ZRM meervoudige problematiek constateert, start hij of zij 1g1p1r op.

Het is aldus noodzakelijk de ZRM onderdeel te maken van de intake en de diagnose die plaatsvindt op het terrein van werk en inkomen. Onze consulenten dienen hiertoe te worden geschoold.

Wanneer er problemen zijn in een gezin, kan het voorkomen dat meerdere organisaties tegelijkertijd betrokken zijn bij de hulp aan dit gezin/deze burger. Het is

erg belangrijk dat de organisaties dit van elkaar weten, want alleen dan kan de geboden hulp op elkaar afgestemd worden en kan 1g1p1r goed worden uitgevoerd. Helpend hierbij is de Verwijsindex Parkstad Limburg (VIP). Professionals kunnen in de VIP registreren aan welke burger zij ondersteuning bieden (aan de hand van registratiecriteria). De VIP houdt bij of meerdere hulpverleners contact hebben met dezelfde persoon en maakt het voor betrokken hulpverleners mogelijk om met elkaar in contact te komen om zo de geboden hulp op elkaar af te stemmen. Het is dus een instrument dat partners helpt elkaar te vinden en de geboden hulp op elkaar af te stemmen in een integraal ondersteuningsaanbod conform 1g1p1r. Deze afstemming tussen organisaties betekent betere en efficiëntere hulp. Dankzij de VIP worden gezinnen met problemen beter gesignaleerd, gevolgd en daar waar nodig ondersteund.

Advies:

1. 1gezin-1plan-1regisseur is ook in de jongerenaanpak het leidende principe en de methodiek waarmee wordt gewerkt, ook binnen de (inter)gemeentelijke sociale diensten;
2. De consulenten van de (inter)gemeentelijke sociale diensten worden geschoold in het gebruik van 1gezin-1plan-1regisseur. Daarnaast wordt er ook een cultuurtraject gestart binnen de sociale diensten gericht op de cultuur en denkwijze die 1gezin-1plan-1regisseur vraagt;
3. Alle partners in het professionele netwerk rondom de jongeren, dus ook de consulenten van de (inter)gemeentelijke sociale diensten, stellen bij een ondersteuningsvraag dan wel een signaal vast of er sprake is van enkelvoudige of een meervoudige problematiek. Hierbij gebruiken zij de zelfredzaamheidmatrix als hulpmiddel;
4. De consulenten van de (inter)gemeentelijke sociale diensten worden geschoold in het gebruik van de zelfredzaamheidmatrix;
5. Alle partners in het professioneel netwerk rondom de jongere, en dus ook de (inter)gemeentelijke sociale diensten, maken gebruik van de Verwijsindex om elkaar te kunnen vinden en stellen daartoe registratiecriteria op;
6. De consulenten van de (inter)gemeentelijke sociale diensten worden geschoold in het gebruik van Verwijsindex Parkstad;
7. Enkelvoudige vragen worden lokaal opgepakt;
8. Meervoudige vragen worden opgepakt conform 1gezin-1plan-1regisseur, waarbij de regie altijd lokaal blijft.

4.1.2 4 weken wachttijd

Kader

Op grond van de Participatiewet (tot 1 januari 2015: Wwb) kunnen jongeren tot 27 jaar pas vier weken na de melding voor een bijstandsuitkering een aanvraag voor deze uitkering indienen. Gedurende deze vier weken dienen zij zelf actief te zoeken naar werk- en naar mogelijkheden om een opleiding te volgen. De gemeente/ISD zal tijdens deze vier weken nog geen ondersteuning bieden in de vorm van inkomen of een concreet (reintegratie)traject, maar wel de jongeren bijstaan in de door hen te ondernemen acties.

Beoordeling inspanningen

Lukt het niet om binnen deze vier weken werk te vinden en is terugkeer naar school niet mogelijk, dan kan na deze vier weken alsnog een aanvraag ingediend worden. Bij de behandeling van de aanvraag zal ook worden beoordeeld of er voldoende inspanningen zijn geleverd om werk of een opleiding te bemachtigen.

Vanuit de WW

Voor jongeren tot 27 jaar die een inkomensvoorziening van het UWV ontvangen, geldt de zoektermijn niet. De verplichtingen die deze jongeren hebben vanuit het UWV zijn gelijk gesteld aan de eisen van de vier weken zoektermijn. UWV geeft de jongeren vanuit de digitale dienstverlening immers in de eerste weken al opdrachten mee. De zoektermijn geldt evenmin voor vluchtelingen of zgn. 'draaideur'klanten.

Gedurende de wachttijd

Het is van belang met de jongere vanaf het moment van melding goede afspraken te maken over de door de jongere te ondernemen acties gedurende de wachttijd, deze vast te leggen en te monitoren.

Ondersteuning hierin kan bijvoorbeeld worden gevonden door de jongere de Dariuz Wegwijzer (cq. DPS) te laten invullen. Hiermee krijgt zowel de jongere zelf en de consulent een goed beeld over de sterke en zwakke punten van de jongere en kunnen de afspraken hierop worden afgestemd. De jongere is primair zelf verantwoordelijk hiervoor, maar een goede sturing is van belang.

Veel jongeren zijn (o.a. in het kader van de aanpak voortijdig schoolverlaten) reeds bekend bij mede-overheden (Bureau VSV) en onderwijsinstellingen. Door vroegtijdige koppeling van de reeds vastgelegde informatie hierover aan het dossier, wordt voorkomen dat jongeren onnodig een heilloze richting worden opgestuurd. Dit uiteraard met inachtneming van de privacy van de betrokken jongeren.

Na de wachttijd

Op basis van de verrichte acties in de wachttijd zal met de jongere een vervolg moeten worden afgesproken. Een groot aantal jongeren meldt zich echter niet meer zelf terug. Het is van belang om vooral deze groep te blijven monitoren om te voorkomen dat deze tussen 'wal en schip' valt.

(Recent onderzoek, o.a. ISDBOL heeft uitgewezen dat het overgrote deel van de jongeren dat zich na de wachttijd niet meer terugmeldt – zowel na 6 weken alsook na anderhalf jaar - alsnog op eigen kracht werk heeft gevonden. Van een klein deel van deze groep is onbekend wat met de jongere is gebeurd).

Advies:

1. Maak met jongeren bij de start van de wachttijd goede afspraken over de te ondernemen acties en leg deze vast;
2. Als jongeren problemen kennen op meerdere leefgebieden, dan dient altijd te worden gewerkt volgens de methode '1-gezin-1-plan-1regisseur';
3. Maak gebruik van een hulpmiddel (Dariuz Wegwijzer, DPS, om deze afspraken te richten naar kansrijke zoekrichtingen;
4. Maak gebruik van de reeds aanwezige informatie door een koppeling met de bestanden van o.a. Bureau VSV en de informatie vanuit het lokale netwerk;
5. Monitor waar nodig (bij jongeren problemen op meer leefgebieden hebben) gedurende de wachttijd de wijze waarop de jongere invulling geeft aan de afspraken;
6. Blijf jongeren die zich na 4 weken niet meer terugmelden, actief volgen.

4.1.3 Scholingsplicht

Wanneer een jongere in staat is om bekostigd onderwijs te volgen wordt van deze jongere verwacht dat hij alles in het werk stelt om dit onderwijs ook daadwerkelijk te gaan volgen. In de Participatiewet is vastgelegd dat deze jongere uitgesloten wordt van een uitkering⁵. Dit sluit naadloos aan bij het uitgangspunt 'School boven werk'. We willen immers dat jongeren zo goed als mogelijk worden opgeleid om hun kansen op de arbeidsmarkt zo groot mogelijk te laten zijn. Wanneer een jongere (terug) naar school gaat, is het raadzaam om de arbeidsmarkt relevantie van de opleiding vast te stellen. Kort gezegd, in hoeverre gaat het om een opleiding die perspectief op structureel werk levert. Voor de subregio Parkstad is de grensoverschrijdende arbeidsmarkt hier ook van belang.

De bovengenoemde hoofdregel vraagt om een nuancering.

1. Het kan voorkomen dat een jongere niet direct in een opleiding kan instromen omdat er slechts beperkte instroommomenten zijn;
2. Een jongere kan in een situatie verkeren waardoor school, ook al is de cognitie voldoende, op dat moment niet haalbaar is. Door een jongere zonder meer terug naar school te sturen, kan hierdoor meer schade dan winst ontstaan;
3. Er zal enige toetsing moeten plaatsvinden op de opleidingskeuze. Voor zover mogelijk zal moeten worden vastgesteld in hoeverre het om een opleiding met arbeidsmarktperspectief gaat;
4. De weg (terug) naar school gaat niet voor alle jongeren even soepel. De kans dat jongeren in een vacuüm terecht komen is dan reëel. De dialoog met onderwijs is hierbij cruciaal om te voorkomen dat jongeren 'ergens tussen sociale dienst en school' buiten beeld raken.

⁵ Per 1 januari 2015 Participatiewet

Advies:

1. Zolang jongeren vanwege de instroomdata van de onderwijsinstelling niet in de opleiding kunnen instromen ondersteunen alle gemeenten in Parkstad de weg terug naar school met passende begeleiding. Daar waar dat (nog) niet lukt, verstrekken de gemeenten een bijstandsuitkering tot het startmoment van de opleiding. Hierover worden strikte afspraken gemaakt met de jongere in kwestie. Tijdelijk werk is een optie mits dat de terugkeer naar school niet belemmert;
2. Wanneer een jongere op één of meerdere leefgebieden dusdanige belemmeringen heeft dat een terugkeer naar school nog niet realistisch is, wordt de jongere niet weggestuurd maar wordt ondersteuning geboden bij het wegnemen van deze belemmeringen tot het moment dat school haalbaar is. De gemeenten verstrekken bijstand bij het ontbreken van ander inkomen;
3. Gemeenten houden een vinger aan de pols bij de opleidingskeuzes die jongeren maken. We willen niet opleiden tot toekomstige werkloosheid⁶;
4. Alle gemeenten (of vertegenwoordigers daarvan) nemen deel aan de casusgerichte werkgroep scholingsplichtige jongeren (VSV, Arcus, gemeenten);
5. Wanneer objectief is vastgesteld dat van een jongere redelijkerwijs niet verwacht kan worden dat deze onderwijs gaat volgen, wordt bijstand verstrekt en een plan van aanpak opgesteld richting een zo hoog mogelijke participatie (waar mogelijk betaald werk);
6. Wanneer een jongere met startkwalificatie door het volgen van onderwijs meer kans op werk krijgt, wordt geen bijstand verstrekt, maar van deze jongere verlangd dat hij terug naar school gaat.

4.2 Aansluiting Onderwijs - Arbeidsmarkt

4.2.1 Begeleiding (terug) naar school

Een aantal maanden geleden schreven alle schoolbesturen in de regio in een brief aan de Parkstad gemeenten o.a. het volgende:

‘Door allerlei ontwikkelingen als gevolg van het kabinetsbeleid op het gebied van werkgelegenheid, onderwijs en jeugdzorg dreigen komende jaren grote problemen te ontstaan voor met name de zeer kwetsbare groepen jongeren in VO, VSO en MBO. Het is daarom in het belang van alle betrokkenen dat gemeenten en onderwijs de handen krachtig in elkaar slaan en gezamenlijk op deze ontwikkelingen anticiperen, zodat deze jongeren in Parkstad niet tussen wal en schip belanden en tevens om te voorkomen dat de goede resultaten op het gebied van het terugdringen van de voortijdige schooluitval te niet worden gedaan. Tevens moeten we voorkomen dat jongeren van school naar gemeente "op en neer" gestuurd worden zonder dat er ontwikkelings- en participatiewinst wordt geboekt.’

⁶ De primaire verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij het onderwijs

Ook de werkgroep Aanpak Jeugdwerkloosheid ziet het belang van het onderwijs en een goede aansluiting tussen onderwijs, overheid (gemeenten) en arbeidsmarkt.

Uitgangspunt

Het uitgangspunt is dat bij jongeren tot 27 jaar de aandacht primair gericht moet zijn op het afronden van een opleiding. En dan bij voorkeur een opleiding met zoveel mogelijk arbeidsmarktperspectief en minimaal op startkwalificatieniveau⁷. Daarbij geldt het adagium: Scholing gaat voor Werk!

De achterliggende gedachte hiervan is dat jongeren bij voorkeur over een zo hoog mogelijk opleidingsniveau moeten beschikken, willen zij de concurrentie op de arbeidsmarkt aan kunnen. Behalen we deze doelstelling niet, dan wordt het risico op het toekomstig frequent gebruik van voorzieningen, zoals bijstand, verhoogd.

Niveau opleiding

In het verlengde hiervan kunnen we ons de vraag stellen of het hebben van een startkwalificatie voldoende is en de jongere dan aanspraak kan maken op bijstand. Vanuit de gedachte dat jongeren met anderen moeten kunnen concurreren op de arbeidsmarkt, wordt geadviseerd om van jongeren te vragen dat ze, ongeacht het al aanwezige niveau, een opleiding gaan volgen c.q. afmaken als er nog sprake is van studiefinancieringsmogelijkheden en hun arbeidsmarktpositie daardoor wordt versterkt.

De rol van bureau VSV en onderwijsinstellingen

De consulent die de melding van de jongere in behandeling neemt, is verantwoordelijk voor de beoordeling van en advisering over de scholingsmogelijkheden van de klant. Om tot een goede beoordeling te komen, heeft de consulent meerdere middelen ter beschikking. Daar waar meer info nodig is kan VSV en bijvoorbeeld het ROC om aanvullende informatie gevraagd worden. Dit om via een gedegen beeldvorming van de klant en diens mogelijkheden een zo goed mogelijk advies te kunnen afgeven inzake het vervolgtraject voor de jongere in kwestie.

Bureau VSV

VSV is verantwoordelijk voor de wettelijke Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC) voor jongeren tot 23 jaar. VSV beschikt over alle schoolgegevens en mutaties van iedere jongere tot 23 jaar in Parkstad.

VSV kan gemeenten adviseren over de vraag of een jongere die zich bij de gemeente meldt voor een uitkering volgens de hen beschikbare gegevens enerzijds nog recht kan doen gelden op studiefinanciering en anderzijds, ook weer op basis van de beschikbare gegevens, een inschatting kan maken over de haalbaarheid van het volgen van een (vervolg)opleiding. Op basis van het advies/informatie van VSV, eventueel in combinatie met andere informatiebronnen t.b.v. de beeldvorming, kan afgeweken worden van de stelregel: Scholing voor Werk! - Maatwerk dus -

De leeftijdsgrens voor de RMC-functie van VSV is 23 jaar terwijl de doelgroep jongeren volgens de Wwb bestaat uit jongeren tot 27 jaar. Daarnaast richt VSV zich primair uitsluitend op jongeren die nog geen startkwalificatie hebben. VSV is bereid,

⁷ HAVO, MBO 2 of hoger

indien VSV relevante informatie van de betreffende jongere heeft, om op verzoek ook dienstverlening te verrichten voor jongeren die niet onder de wettelijke taak van VSV vallen. Denk bijvoorbeeld aan een jongere van 25 jaar die een jaar heeft gewerkt en zich vervolgens bij de gemeente meldt.

Cognitie, competenties, vaardigheden en aanleg

Om te kunnen vaststellen of het starten van een opleiding voor een jongere een haalbare kaart is, moet dit zo objectief en methodisch als mogelijk worden vastgesteld. Dit kan bijvoorbeeld door het laten afnemen van cognitieve testen, schoolloopbaan scans en het inzetten van het E-portfolio¹ (bijvoorbeeld ROC Arcus – 'I-change'). Een programma als E-portfolio/I-change heeft zijn waarde bewezen en heeft al voor menig zoekende jongere de weg vanuit de uitkering naar school geopend.

E-portfolio:

Uitstroom naar school en/of werk, waarbij deelnemers geholpen worden bij het vervolgen van hun loopbaan en/of schoolkeuze door inzicht in persoonlijke eigenschappen, drijfveren en capaciteiten. Wie ben ik, wat wil ik, wat kan ik en zelfreflectie zijn thema's die hierbij centraal staan. Het competentiegericht traject wordt afgesloten met een onderbouwd en kwalitatief advies. Dit wordt gekoppeld aan een persoonlijk portfolio.

Werkend Leren:

Niet iedere jongere is in staat om een diploma dan wel startkwalificatie te behalen. Niet iedere jongere kan zich handhaven in de reguliere onderwijsstructuren. Net voor deze jongeren is de programmalijn 'Werkend Leren' ontwikkeld (voor jongeren in de leeftijd van 16 tot 27 jaar). Met deze programmalijn wordt in de jaren 2014 en 2015 (experimentele basis) via (leer)werkconstructies een zo soepel mogelijke overgang van onderwijs naar arbeidsmarkt beoogd voor jongeren waarvoor praktijkleren/vakscholing de meest voor de hand liggende weg naar een werkzaam leven is. Een integrale no-nonsense benadering van problematiek en het ombuigen daarvan naar participatie en werk.

Bezien moet worden of de opbrengsten uit deze programmalijn (methodieken, netwerken, structuren, financieringsstromen) structureel kunnen worden verankerd binnen de aanpak jeugdwerkloosheid.

Werkend Leren richt zich op begeleidingsbehoeftige jongeren van 16 tot 27 jaar uit Parkstad en dan vooral de jongeren uit het Praktijkonderwijs, Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO) en de jongeren die niet kunnen doorstromen naar de entreeopleiding of deze niet kunnen vervolgen met een vervolgopleiding op niveau 2. Daarnaast behoren uitvallers uit het (V)MBO waarvoor een terugkeer naar regulier onderwijs geen optie is, tot de doelgroep. Vanuit Werkend Leren is al een aantal jongeren uit Parkstad opgepakt en soms letterlijk van de bank geplukt.

Advies:

1. De gemeenten/ISD-en wijzen consultants aan die het onderdeel 'scholing' als extra aandachtsgebied in hun werkpakket hebben. Het is een specifiek terrein dat aandacht en kennis vraagt van de problematiek, de aanpak en het netwerk;
2. Het organiseren van kennisuitwisseling tussen de consultants die het thema 'scholing' in hun werkpakket hebben. Zet hiervoor een werkstructuur op die aansluit op het voorstel in hoofdstuk 5 'Het Gewestelijk Jongerenteam' en die borgt dat kennis en kunde worden uitgewisseld. Doel: uniformiteit van handelen binnen Parkstad. (interview, casus-, thema-overleg)
3. Aansluiting van alle gemeenten of vertegenwoordigers daarvan bij de casusgerichte werkgroep scholingsplichtige jongeren (VSV, Arcus, gemeenten);
4. Jongeren waarbij scholing (nog) geen haalbare kaart is, worden niet 'weggestuurd' maar vanuit de jongerenaanpak van de gemeenten begeleid. Op weg naar school, en als dat er ook op termijn niet in zit, naar werk. Inkomensondersteuning vanuit de gemeente maakt hier onderdeel van uit zolang de jongere niet in staat is om zelf inkomsten te genereren;
5. Wanneer een jongere met startkwalificatie door het volgen van onderwijs meer kans op werk heeft, wordt geen bijstand verstrekt, maar van deze jongere verlangd dat hij terug naar school gaat;
6. Er worden Parkstad-breed met VSV afspraken gemaakt over de dienstverlening die niet tot de wettelijke taak van VSV behoort. Heerlen heeft hiervoor bijvoorbeeld samen met VSV samenwerkingsafspraken opgesteld;
7. Alle gemeenten maken het mogelijk om voor jongeren een cognitieve test te laten afnemen. De financiering is hierbij inbegrepen;
8. Geef de gemeenten in Parkstad de opdracht om de aanpak 'Werkend Leren' te evalueren en verder uit te werken en door te ontwikkelen;
9. Voor begeleidingsbehoeftige jongeren die mogelijk terug naar school kunnen investeren alle gemeenten in het programma E-portfolio of een programma van gelijke strekking.

4.2.2 Praktijk- en Voortgezet Speciaal Onderwijs (Pro en VSO)

Uit onderzoek blijkt dat het aandeel laagopgeleide volwassenen (lager onderwijs, LBO, MAVO, MBO1) in Parkstad Limburg weliswaar is gedaald, maar nog altijd boven het landelijk gemiddelde ligt. Daarnaast heeft Parkstad in verhouding met vele andere regio's in het land een bovenmatige vertegenwoordiging van jongeren in het praktijk- en speciaal onderwijs.

Het percentage leerlingen dat naar het (voortgezet) speciaal onderwijs gaat in Parkstad Limburg is dan ook hoger dan het landelijk gemiddelde (ca. 4,7 versus 2,7%). De praktijkschool in Parkstad is met 460 leerlingen één van de grotere. Het gaat bij genoemde groepen veelal om jongeren met beperkingen (maar ook met mogelijkheden), die een speciale aanpak vragen. Ook zij hebben baat bij een leven waarin ze zingeving vinden en naar vermogen kunnen participeren binnen de maatschappij.

De kans dat deze jongeren na school tussen wal en schip vallen is groot. Met de wijzigingen die binnen het onderwijs worden doorgevoerd (Passend Onderwijs en Focus op Vakmanschap) is de kans hierop zelfs nog groter dan voorheen. Het wordt steeds meer duidelijk dat onderwijs en arbeidsmarkt geen gescheiden werelden zijn en dat we de krachten moeten bundelen en maatwerk moeten leveren om deze jongeren op een geschikte plek te krijgen. Alleen zo kunnen we het creëren van 'draaideurklanten' voor de gemeenten zo veel mogelijk beperken. De Participatiewet speelt hier zowel in de Memorie van Toelichting als in de wet zelf op in. Het college kan namelijk ondersteuning aanbieden in de vorm van leerwerktrajecten aan jongeren van 16 of 17 jaar voor wie de leerplicht nog niet is beëindigd en voor jongeren van 18 tot 27 jaar die nog geen startkwalificatie hebben behaald.

Via een integrale benadering (onderwijs, overheid, zorg en ondernemers) en maatwerktrajecten is het mogelijk om ook voor jongeren met beperkingen (leer)werkplekken te vinden.

Advies:

1. Investeren in deze doelgroep en het faciliteren van een uniforme aanpak voor jongeren vanuit het Praktijk- en Voortgezet Speciaal Onderwijs. Dit in samenwerking met onderwijspartijen;
2. Investeren in het evalueren en door ontwikkelen van het concept 'Werkend Leren' (zie ook onder 4.2.1).

ESF 2014-2020 Pro VSO

ESF kan ingezet worden voor jongeren en is daarnaast deels geoormerkt voor Pro en VSO. Deze middelen kunnen uiteindelijk bijdragen in het neerzetten van een uniforme aanpak voor deze doelgroep binnen Parkstad.

4.3 Diagnose

Belangrijk is om vast te leggen wanneer een diagnose instrument wordt ingezet. Wij zijn van oordeel dat het belangrijk is om aan de poort een richtinggevende diagnose te krijgen van de jongere. Zo krijgt de jongerencoach een scan ter beschikking die aangeeft of er problemen zijn op één of meerdere leefgebieden van de jongere (Zelfredzaamheidsmatrix). Is er een probleem op één of meerdere leefgebieden dan dient de jongerencoach vast te stellen of er sprake is van enkelvoudige of meervoudige problematiek. Wanneer er sprake is van meervoudige vragen en het bieden van hulp dus inzet vraagt van meer dan één discipline of zorgsoort, zijn partners gezamenlijk verantwoordelijk en werken zij vervolgens ook samen aan een integraal aanbod. Er wordt dan gewerkt conform *1gezin-1plan-1regisseur*.

Aanvullend op de Zelfredzaamheidsmatrix hebben onze consultants een verdiepende diagnose nodig op het gebied van werk en inkomen. In dit kader wordt komende maanden een vergelijking gemaakt tussen de DPS-matrix en- de Dariuz wegwijzer. Aan de hand hiervan wordt bepaald welk diagnose instrument het meest geschikt is om aan de poort in te zetten m.b.t. de jongeren. Belangrijk is de vraag of ieder diagnose-instrument aandacht heeft voor de kans op fraude. De DPS- matrix brengt in elk geval het risico op fraude in beeld. Advies hierover volgt. Het advies wordt teruggekoppeld naar de werkgroep Diagnose.

De diagnose instrumenten aan de poort

Aan de poort wordt binnen Parkstad gebruik gemaakt van de volgende diagnose instrumenten:

1. Dariuz wegwijzer.
2. DPS- matrix.
aanvullend wordt bij enkele gemeenten gebruik gemaakt van:
3. Zelfredzaamheidsmatrix.

Wij stellen de volgende randvoorwaarden aan het toekomstige diagnose instrument(en):

- Sluit aan bij de integrale aanpak vanuit de decentralisaties, gaat verder dan werk en inkomen en geeft een breed beeld van de klant (alle leefgebieden) en diens mogelijkheden;
- Geeft de consultant een gedegen basis voor het gesprek met de klant en input voor het plan van aanpak;
- Sluit aan bij de methodiek van werkgeversbenadering zodat de accountmanager/banenmakelaar ook in stelling gebracht kan worden.

Verdiepende diagnose-instrumenten

De onderstaande diagnose instrumenten worden ingezet binnen Parkstad op het moment dat er gedurende bijstandsverlening een diagnose verricht dient te worden voor een jongere:

1. E- portfolio van Arcus (wordt 'I chance' genoemd bij Arcus);
2. Dariuz diagnose;
3. Overige verdiepende diagnose instrumenten.

Voor de verdiepende diagnoses kan iedere gemeente c.q. uitvoeringsorganisatie (vooralsnog) gebruik maken van zijn eigen instrumentarium, waarbij de uiteindelijke gestelde diagnose uitwisselbaar is en past binnen de op Zuid-Limburgse schaal gekozen methodiek. Dit sluit aan bij de zienswijze van de werkgroep diagnose.

In bijlage 2 vindt u een toelichting op de bovengenoemde diagnose instrumenten.

Diagnose en Participatiewet

Met de komst van de Participatiewet (PW) krijgen gemeenten en uitvoeringsorganisaties in toenemende mate te maken met jongeren met beperkingen. Deze beperkingen liggen meestal op het vlak van ontwikkelingsstoornissen, psychiatrische ziektebeelden en psychische klachten. Deze kenmerken zijn middels bovenstaande diagnose instrumenten doorgaans niet te herkennen, tenzij er een indicatiestelling is en de jongere zich bewust is van zijn/haar psychische klachten.

De jongerencoaches/consulenten hebben op het gebied van herkenning van psychische klachten en aanverwante ziektebeelden en het plaatsen daarvan in het dienstverleningstraject extra ondersteuning nodig. De focus moet hier overigens (in alle redelijkheid) liggen op de mogelijkheden van de jongere en niet diens beperkingen.

Loonwaarde meting/bepaling

De loonwaardemeting/-bepaling wordt niet behandeld in deze werkgroep. De loonwaarde meting valt onder de werkgroep 'Toegang, diagnose en loonwaarde'.

Advies:

1. Er dient een keuze gemaakt te worden welk diagnose-instrument wordt ingezet bij de poort. Het, nog te kiezen, diagnose-instrument wordt door alle Parkstad-gemeenten gebruikt⁸;
2. Na de poort (lees zoekperiode) bepalen de gemeenten zelf welke verdiepende diagnose instrumenten worden ingezet; (E- portfolio traject bij Arcus, Dariuz diagnose of anderszins)
3. De jongerenconsulenten binnen Parkstad worden getraind in het herkennen van ontwikkelstoornissen, psychiatrische ziektebeelden en psychische klachten en het omgaan met de bijbehorende kenmerken.

⁸ Voor de jongerenaanpak wordt voor LWP en diagnose aan de poort aangesloten bij de uitkomsten van de werkgroep TDL (toegang, diagnose en loonwaardebepaling) Parkstad en bij de keuzes op Zuid-Limburgse schaal.

4.4 Aanbodversterking

Cruciaal voor de toeleiding naar werk is de aanbodversterking. Vanuit de aanpak scholings- en arbeidsperspectief voor jongeren sluiten we aan bij de gangbare structuren voor arbeidstoeleiding en het creëren van kansen. Dit zijn het projectbureau SROI, de WSP-en en de banenmakelaars/accountmanagers die met de doelgroep aan de slag zijn. Via de uniforme diagnose die binnen de regio Zuid-Limburg en Parkstad wordt gehanteerd⁹, worden de kwaliteiten en competenties inzichtelijk gemaakt voor de jongeren die niet (terug) naar school kunnen. Dit om de match met (leer)werk beter te kunnen maken. Indien nodig worden jongeren via workshops nog beter voorbereid. Iedere (I)SD geeft hier op zijn eigen manier invulling aan. In het kader van 'leren van elkaar' kunnen straks binnen het Gewestelijk Jongerenteam best practises worden uitgewisseld.

Voor de jongeren die dat nodig hebben, veelal zal het gaan om de nieuwe instroom vanwege de Participatiewet, wordt het instrument Jobcoaching op de werkplek ingezet. Doel: ontzorgen van de werkgever en handhaving op de werkplek.

4.5 Arrangementsvorming

Zoals ook blijkt uit bijlage 4 heeft iedere (I)SD al ontwikkelprogramma's gerealiseerd voor jongeren. De doelen sluiten veelal op elkaar aan, alleen de uitvoering is – mede op basis van de lokale situatie en de gesignaleerde behoeften bij jongeren – verschillend. Het is zaak dit onderscheid te koesteren. Enerzijds om van elkaar te kunnen blijven leren en van de effecten van de gehanteerde aanpakken. Anderzijds biedt deze diversiteit de mogelijkheid om voor jongeren uit Parkstad maatwerk te kunnen leveren. Dit door goede aanpakken waar mogelijk open te stellen voor elkaars klanten.

Samenwerking bij arrangementsvorming biedt daarnaast de mogelijkheid om nieuwe methoden en programma's te ontwikkelen en uit te voeren waarvoor de lokale schaal ontoreikend is om dit effectief te kunnen realiseren.

Advies:

1. Maak op jongeren gerichte ontwikkelprogramma's toegankelijk voor elkaar. Dit door het beschrijven en delen van de aanpakken, maar ook - daar waar van meerwaarde - door het gezamenlijk ontwikkelen;
2. Stel lokale programma's waar mogelijk onderling open voor jongeren uit heel Parkstad om zodoende nog meer maatwerk te kunnen leveren. Regel dit op een praktische wijze;
3. Onderzoek of nieuwe methodieken waarvoor de lokale schaal ontoreikend is, in gezamenlijkheid met elkaar wel kunnen worden gerealiseerd.

⁹ Hiervoor is de werkgroep TDL (toegang, diagnose en loonwaardebepaling) leidend.

4.6 ‘Nazorg’

Het is onze ambitie dat iedere jongere binnen Parkstad of op school zit of aan het werk is. Wanneer dit eenmaal het geval is, kunnen veel jongeren zich handhaven en zelfstandig hun weg vinden. Een deel van de jongeren, vaak met beperkingen en/of met houding- en gedragsproblematiek heeft echter moeite om zich na plaatsing vanuit de (I)SD, op school of bij een werkgever, te handhaven. Hiervoor is het noodzakelijk dat in voorkomende situaties de juiste ‘nazorg’ wordt geleverd.

Advies:

1. Kwetsbare jongeren worden na terugkeer op school gedurende 6 maanden door de (jongeren)consulent gevolgd. De consulent doet dit in samenspraak met Bureau VSV en de betrokken school. Hiervoor maakt de uitvoering nadere afspraken;
2. Voor jongeren uit Parkstad die extra ondersteuning op de werkplek nodig hebben om zich te kunnen handhaven, is het instrument Jobcoaching toegankelijk.

4.7 Handhaving van de arbeidsverplichtingen

Handhaving is geen doel op zich, maar een middel. Als zodanig willen wij dit onderdeel positioneren binnen de gehele aanpak.

Rechten en plichten in de Participatiewet

De gemeente heeft een verantwoordelijkheid met betrekking tot de invulling van de rechten en plichten van bijstandsgerechtigden. Rechten en plichten zijn echter twee kanten van één medaille. Het recht op algemene bijstand is altijd verbonden aan de plicht zich in te zetten om weer onafhankelijk te worden van de uitkering.

De Participatiewet spreekt over het afstemmen van de bijstand en de daaraan verbonden verplichtingen op de omstandigheden, mogelijkheden en middelen van een belanghebbende. In de betreffende bepaling wordt benadrukt dat het vaststellen van de hoogte van de uitkering en de daaraan verbonden verplichtingen voor bijstandsgerechtigden maatwerk is. Daarbij moet recht worden gedaan aan de individuele situatie en de persoonlijke omstandigheden van bijstandsgerechtigden. De Participatiewet legt een directe koppeling tussen de rechten en plichten van uitkeringsgerechtigden: het recht op een uitkering is altijd verbonden aan de plicht zich in te zetten om weer onafhankelijk te worden van de uitkering. Dit betekent dat de vaststelling van de hoogte van de uitkering niet alleen afhangt van de toepasselijke uitkeringsnorm en de beschikbare middelen van de bijstandsgerechtigde, maar ook van de mate waarin de verplichtingen worden nagekomen. De inspanningen die van de bijstandsgerechtigde naar vermogen kunnen worden verwacht, spelen ook een rol.

Wanneer de uitvoering (opdrachtgever is het college) tot het oordeel komt dat een bijstandsgerechtigde zijn verplichtingen niet of in onvoldoende mate nakomt, wordt de uitkering verlaagd. Er is dus **geen sprake** van een bevoegdheid, maar van een verplichting.

Met ingang van 1 januari 2015 zijn in de Participatiewet geüniformeerde arbeidsplichtingen opgenomen. Voor schending van deze verplichting geldt dat de bijstand in beginsel moet worden verlaagd met honderd procent gedurende één tot drie maanden. In de betreffende verordening is de duur van de verlaging vastgelegd. In de verordening worden verder ook de gedragingen van de niet-geüniformeerde verplichtingen met betrekking tot arbeidsinschakeling benoemd.

Gezamenlijke verantwoordelijkheid

Binnen 1gezin-1plan-1regisseur zijn de gezamenlijke partners samen verantwoordelijk voor het bieden van integrale ondersteuning. Dit betekent dus dat bij de beoordeling van de maatregel er direct overleg dient plaats te vinden met de zorgcoördinator van het gezin. Zodat er tot een afstemming gekomen kan worden die binnen het plan past en niet alleen tot frustratie van het plan gaat leiden.

5. HET GEWESTELIJK JONGERENTEAM

Naast de gezamenlijke uitgangspunten die we hebben geformuleerd en de uniformiteit die we in Parkstad willen aanbrengen in de aanpak 'Scholings- en arbeidsperspectief voor jongeren', stelt de werkgroep voor om een aantal aspecten van de aanpak in een Gewestelijk Jongerenteam te laten landen. Dit Gewestelijk Jongerenteam kan een rol spelen bij het delen van kennis, knelpunten, aanpakken en methodieken. Daarnaast wordt door het inrichten van een gewestelijk jongerenteam het bereik, het netwerk groter. Zowel intergemeentelijk als naar de buitenwereld. Het is bekend dat onderwijs- en zorginstellingen, Justitie en veiligheid, werkgevers en partners in de re-integratie over gemeentegrenzen heen werken en kijken. Een gewestelijk jongerenteam kan hier effectief op inspelen.

Hoe dit jongerenteam eruit kan zien wordt hieronder beschreven.

5.1 Verbinden en leren van elkaar

Het Gewestelijk Jongerenteam zien wij als een netwerkstructuur waarin gebruik wordt gemaakt van elkaars krachten en kennis. We kennen elkaar, leren van elkaar en roepen collega's uit de regio erbij daar waar het om overstijgende problematieken en kansen gaat. Denk hierbij aan (leer)werkarrangementen, afspraken met onderwijs, afspraken met WSP, Projectbureau Social Return.

De professionals van het gewestelijk jongerenteam werken in de basis vanuit hun eigen werklocatie (gemeente of ISD), maar kunnen worden 'ingevlogen' voor werkgroepen, casusoverleg, intervisie of projectmatige werkzaamheden. De operationele leiding/aansturing blijft daar waar die nu ook ligt. Namelijk bij de betreffende gemeente/ISD.

5.2 Procescoördinatie en monitoring

Wil de gewestelijke invulling van de aanpak kans van slagen hebben dan moet er een stevige vorm van coördinatie aan worden gekoppeld. Deze moet herkenbaar en duidelijk zijn. Hierbij stellen we voor dat één gemeente trekker wordt en dat er een procescoördinator wordt aangewezen die de gewestelijke aanpak jeugdwerkloosheid als één van de kerntaken heeft. Deze procescoördinator zal hiervoor (deels) vrijgemaakt en gefaciliteerd moeten worden en de benodigde uren moeten kunnen investeren. De procescoördinator is verantwoordelijk voor de monitoring van de aanpak en de periodieke cijfermatige verantwoording. Daarnaast bewaakt hij/zij de naleving en invulling van de gezamenlijk geformuleerde uitgangspunten. Andere taken van hem/haar zijn het organiseren van kennisuitwisseling en bevordering (training), inrichten van werkoverleg, werkgroepen en themasessies. In geval van knelpunten staat de procescoördinator een aanspreekpunt/gremium (bijvoorbeeld managers-overleg of de werkgroep Aanpak Jeugdwerkloosheid) ter beschikking waar hij met signalen terecht kan. De procescoördinator legt verantwoording af aan een nader te bepalen gremium (uitvoerdersoverleg?). De functie van de procescoördinator kan als redelijk omvangrijk en zwaar worden ingeschat.

5.3 Professionals

Elkaar kennen

Samenwerken begint met elkaar leren kennen. Wij stellen voor om met een gezamenlijke aftrap te beginnen. Bijvoorbeeld een kennismakingsdag met een aansprekend programma.

Kennisuitwisseling

Het uitwisselen van kennis en ervaring, het delen van goede ideeën en werkwijzen werkt het beste wanneer men elkaar ontmoet. Hiervoor - en om de gezamenlijke aanpak te borgen - is er (periodiek) kennisuitwisseling tussen de professionals nodig. Dit kan op verschillende manieren zoals:

- Casusoverleg
- Werkoverleg
- Intervisie
- Training en gezamenlijk opleiden
- Themamiddagen
- Gemengde werkgroepen rondom een thema

5.4 Herkenbaarheid

Om de gezamenlijkheid en de samenwerking tussen gemeenten richting stakeholders en onze jongeren te benadrukken, werkt een gezamenlijk logo voor het Gewestelijk Jongerenteam versterkend. Dit logo moet niet het logo van de ISD of individuele gemeente vervangen, maar aanvullend daarop zijn.

5.5 Sterker door schaalvergroting

Een gewestelijk jongerenteam geeft ook door de schaalvergroting meer slagkracht. De gemeenten en ISD-en kunnen gezamenlijk arrangementen (in)vullen, over en weer gebruik maken van de diverse lokale goed werkende aanpakken en gezamenlijk inhoud geven aan projecten en pilots. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de combinatie sport/re-integratie zoals bij 'BOL beweegt' in Brunssum, de programmalijs 'Werkend Leren' of leerwerktrajecten.

5.6 Financiering

Om het Gewestelijk Jongerenteam voldoende armslag te geven is er een Parkstad-breed 'werkbudget' nodig. Deels ter financiering van de coördinator en de ondersteuning daarvan, deels om de coördinator en het team te faciliteren. Denk bijvoorbeeld aan het organiseren van een kick-off, themaoverleg, intervisie, werkoverleg en communicatie-uitingen.

In principe gaat het hier om een voorfinanciering vanuit de Parkstad-gemeenten. Bij realisatie van de ESF-kosten door de gemeenten (en ISD-en) gedurende de komende twee jaar, kan over de ESF-gelden worden beschikt. Met deze gelden kunnen de kosten van het Gewestelijk Jongerenteam na ongeveer twee jaar vervolgens weer worden gedekt. Daarnaast kunnen deze gelden worden aangewend voor de financiering van de aanpak voor 2017 en verder¹⁰. Onderstaand een inschatting van de kosten voor de eerste twee jaar van het Gewestelijk Jongerenteam.

Begroting Gewestelijk Jongerenteam					
	Jaar 1		Jaar 2		Totaal
Procescoördinator	(0,8 fte)	56.400	(0,6 fte)	42.300	98.700
Procesondersteuner 0,5	(0,5 fte)	21.350	(0,4 fte)	17.080	38.430
Werkbudget		10.000		8.000	18.000
Communicatie		3.000		2.000	5.000
Onvoorzene kosten		3.000		3.000	6.000
Totaal		93.750		72.380	€ 166.130

Als verdeelsleutel voor de bijdragen vanuit de afzonderlijke gemeenten kan het aantal inwoners van 16 tot 27 jaar worden gehanteerd¹¹. Dit levert de meest zuivere verdeling op zonder afhankelijk te zijn van de registratiedicipline van de gemeenten.

ESF 2014-2020

De arbeidsmarktregio Zuid-Limburg heeft voor de 1e tranche van ESF 2014-2020, voor de komende twee jaren een aanvraag ingediend voor Europese subsidies t.b.v. het versterken van de arbeidsmarktpositie van mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt. Ook de subregio Parkstad neemt deel aan deze 1e tranche. Eén van de doelgroepen waarvoor de subsidies bestemd zijn, is de groep jongeren van 16 tot (en met) 27 jaar. Zowel PNO Consultants als het Agentschap van SZW adviseren om de ESF-subsidie 'binnen te halen' met qua financiering reeds gedekte activiteiten. Wanneer het budget is veiliggesteld kan het vervolgens worden ingezet voor de financiering van re-integratieactiviteiten.

De ESF subsidies bieden dus ook mogelijkheden om de strijd tegen jeugdwerkloosheid te ondersteunen. De werkgroep Aanpak jeugdwerkloosheid zal in de loop van 2015 mede adviseren over de inzet van deze middelen op de langere termijn. Dit gebeurt via de beleidsgroep AMB Parkstad. De middelen vanuit het Rijk komen doorgaans pas beschikbaar na een periode van ongeveer twee jaar. Bij volledige realisatie gaat het voor Parkstad om een subsidie van ongeveer 1,7 miljoen euro.

¹⁰ De werkgroep Aanpak jeugdwerkloosheid stelt m.b.t. de besteding van de ESF middelen in het eerste kwartaal van 2015 een separaat advies op.

¹¹ Conform Parkstadmonitor

Advies:

1. Benoem een procescoördinator voor de aanpak binnen Parkstad. Maak de procescoördinator verantwoordelijk en faciliteer deze in de uitvoering van zijn taken. De procescoördinator is geen manager, maar een regelaar en aanjager met coördinerende taken en een neutrale rol;
2. Koppel aan de procescoördinator een parttime projectondersteuner;
3. Faciliteer een gezamenlijke aftrap;
4. Formeer onder leiding van de procescoördinator Parkstad brede expertiseteams op thema's. Deze kunnen als vraagbaak, denk- en ontwikkelteams fungeren. Denk bijvoorbeeld aan thema's zoals scholing, nazorg, detentiejongeren, huisvesting, tienermoeders, schuldenproblematiek enz. Deze teams hoeven niet fysiek bij elkaar te zitten, maar kunnen elkaar wanneer nodig ontmoeten;
5. Gezamenlijke training/bijbscholing;
6. Bij lokaal overstijgende problematiek en kansen worden er medewerkers vanuit het Gewestelijk Jongerenteam bij gehaald voor themagerichte expertiseteams;
7. Investeer in een gezamenlijk logo, analoog aan het logo i.h.k.v. de samenwerking op het gebied van jeugd, zoals dat voor Parkstad is vorm gegeven;
8. Reserveer een 'werkbudget' voor de aanpak voor de komende 2 jaar conform voorstel. (zie paragraaf 5.6).

6. HOE NU VERDER?

Fasering en besluitmomenten

15 december 2014:	Concept uitvoeringsplan in Uitvoerdersoverleg Parkstad doel: informeren en feedback
29 januari 2015 :	Uitvoeringsplan in BG AMB doel: informeren en feedback
5 februari 2015 :	Concept uitvoeringsplan in Managersoverleg Parkstad doel: informeren en feedback
11 februari 2015 :	Uitvoeringsplan in Portefeuillehoudersoverleg AMB Parkstad doel: vaststellen uitvoeringsplan

Vertaling naar uitvoering

Wanneer de adviezen vanuit dit uitvoeringsplan worden overgenomen, zal een werkgroep/expertisegroep vanuit de uitvoering zich met de implementatie moeten gaan bezighouden. Dit in samenwerking en afstemming met de procescoördinator. Dit zou bijvoorbeeld onder verantwoordelijkheid van het uitvoerdersoverleg kunnen.

Lijst met afkortingen

ESF	-	Europees Sociaal Fonds (Europese subsidie)
LWB	-	Loonwaardebepaling
MBO	-	Middelbaar Beroepsonderwijs
NWW	-	Niet werkende werkzoekenden (ingeschreven als werkzoekende bij UWV)
PrO	-	Praktijkonderwijs
RAN	-	Regionaal Arbeidsmarkt Netwerk
SROI	-	Social Return on Investment
VSO	-	Voortgezet Speciaal Onderwijs
WSP	-	Werkgevers Servicepunt

Bijlage 1 CIJFERS EN TRENDS PARKSTAD

De onderstaande cijfers komen uit verschillende bronnen en dienen slechts om een impressie te krijgen van de situatie binnen Parkstad en de afzonderlijke gemeenten daarbinnen. Soms wordt er een vergelijking met het landelijke cijfer gemaakt.

Aantal inwoners < 27 jaar				
	2013	% van totaal inw.	2014	% van totaal inw.
Brunssum	7.665	26%	7.583	26%
Heerlen	23.854	27%	23.442	27%
Kerkrade	11.659	25%	11.373	24%
Landgraaf	9.797	26%	9.573	25%
Nuth	4.035	26%	4.027	26%
Onderbanken	2.116	27%	2.090	27%
Simpelveld	2.825	26%	2.770	26%
Voerendaal	3.270	26%	3.166	25%
Parkstad	65.221	26%	64.024	26%

Tabel 1

Bron: GBA

Niet werkende werzoekenden 15-27 jaar (NWW)				
	2011	2012	2013	2014
Percentage jeugdwerkloosheid Parkstad	4,3%	3,8%	4,7%	5,7%
Percentage jeugdwerkloosheid Nederland	2,3%	2,3%	3,1%	3,7%
Totaal aantal jongeren Parkstad	32.512	32.099	31.554	30.965
NWW 15-27 jaar				
Brunssum	119	102	161	253
Heerlen	826	729	552	638
Kerkrade	252	163	367	391
Landgraaf	114	99	203	249
Nuth	34	43	69	74
Onderbanken	20	20	40	46
Simpelveld	24	30	43	50
Voerendaal	22	27	49	53
Parkstad	1.411	1.213	1.484	1.754

Tabel 2

Bron: UWV Arbeidsmarktcijfers

Peildatum 1 januari van jaar

(Actuele stand Parkstad 1 september 2014: **1652**)

Aantal WWB jongeren < 27 jaar			
	Eind 2011	Eind 2012	Eind 2013
Brunssum	130	100	100
Heerlen	530	460	390
Kerkrade	320	230	190
Landgraaf	120	120	100
Nuth	30	20	20
Onderbanken	10	10	10
Simpelveld	20	20	20
Voerendaal	20	10	10
Parkstad	1.180	970	840
Nederland	36.680	35.220	38.230

Tabel 3

Bron: CBS

% NWW jongeren zonder startkwalificatie*					
Opleidingsniveau:	Basisonderwijs	VMBO	MBO-1	MBO-algemeen	
Brunssum					55%
Heerlen					49%
Kerkrade					59%
Landgraaf					52%
Nuth					36%
Onderbanken					37%
Simpelveld					40%
Voerendaal					21%
Parkstad	29%	24%	3%	3%	50%
Nederland	18%	22%	2%	3%	45%

Tabel 4

Bron: UWV

Peildatum 1 januari 2014

*lager dan HAVO/MBO2 niveau

Voortijdig schoolverlaters* - schooljaar 2012-2013			
Opleidingsniveau:	Totaal onderwijs-deelnemers	Aantal voortijdig schoolverlaters (VSV)	% VSV
Brunssum	2.037	44	2,2%
Heerlen	5.723	174	3,0%
Kerkrade	2.710	61	2,3%
Landgraaf	2.680	50	1,9%
Nuth	1.131	19	1,7%
Onderbanken	603	7	1,2%
Simpelveld	789	8	1,0%
Voerendaal	943	7	0,7%
Parkstad	14.579	326	2,2%
Nederland	1.326.387	27.936	2,1%

Tabel 5

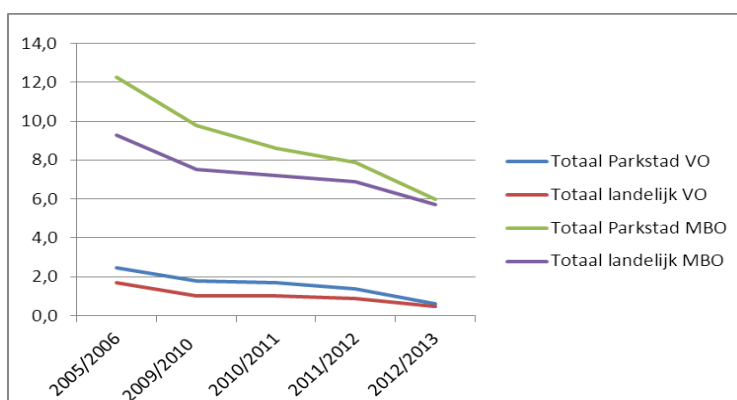
Bron: OC&W (VSV-verkenner)

* Een voortijdig schoolverlater is een jongere die op 1 oktober van jaar t jonger is dan 22 jaar, staat ingeschreven in het bekostigd vo, mbo of vavo en die een jaar later (t+1) niet meer in het onderwijs staat ingeschreven en geen startkwalificatie heeft.

Voortijdig schoolverlaters Parkstad ¹²				
Trend				
	Totaal Parkstad		Totaal Landelijk	
	VO	MBO	VO	MBO
2005/2006	2,5	12,3	1,7	9,3
2009/2010	1,8	9,8	1,0	7,5
2010/2011	1,7	8,6	1,0	7,2
2011/2012	1,4	8,5	0,9	6,9
2012/2013	0,6	6,0	0,5	5,7

Tabel 6 en 7

Bron: OC&W (VSV-verkenner)

¹² M.i.v. schooljaar 2012-2013 wordt een andere meetsystematiek toegepast

Leerlingen in praktijkonderwijs				
	Schooljaar 2010/2011	Schooljaar 2011/2012	Schooljaar 2012/2013	Schooljaar* 2013/2014
Brunssum	49	41	43	44
Heerlen	158	147	143	155
Kerkrade	98	86	97	95
Landgraaf	63	49	52	62
Nuth	13	12	12	10
Onderbanken	14	10	12	12
Simpelveld	17	9	13	21
Voerendaal	6	7	14	12
Parkstad	418	361	386	411

Tabel 8

Bron: CBS - Statline

*Voorlopige cijfers (28-11-2014)

Gebruik jeugdzorg (Parkstad versus landelijk)			
	Aantal jongeren 0 t/m 18 jaar in jeugdzorg	Aantal jongeren in jeugdzorg per 1000 jeugdigen	Waarvan in jeugdreclassering
Brunssum	215	41,3	50
Heerlen	875	57,8	155
Kerkrade	495	64,8	90
Landgraaf	295	45,1	50
Nuth	60	21,5	15
Onderbanken	55	37,9	5
Simpelveld	50	25,9	5
Voerendaal	45	19,8	10
Parkstad	2.090	48,6	380
Nederland	103.405	28,4	15.970

Tabel 9

Bron: Parkstadmonitor

Peildatum 1 januari 2014

Leerlingen in Speciaal Onderwijs - schooljaar 2012-2013			
	Speciaal Basisonderwijs	Speciaal Voortgezet Onderwijs	Totaal en in % van totaal aantal leerlingen in onderwijs
Brunssum	90	156	246 (4,6%)
Heerlen	232	552	784 (4,9%)
Kerkrade	129	260	389 (5,0%)
Landgraaf	131	209	340 (4,9%)
Nuth	27	74	101 (3,5%)
Onderbanken	16	51	67 (4,3%)
Simpelveld	18	86	104 (5,2%)
Voerendaal	21	41	62 (2,6%)
Parkstad	664	1429	2093 (4,7%)

Tabel 10

Bron: Jaarverslag
 leerplicht/voortijdig schoolverlaten
 Leeftijd: 4 t/m 22 jaar

Bijlage 2 DIAGNOSE INSTRUMENTEN

Dariuz wegwijzer

Een breed én efficiënt poortinstrument. Is bedoeld voor alle cliënten:

- WWB, Wsw en Wajong
- zowel voor nieuwe instroom als het zittend bestand
- kent een protocol voor mensen met een laag IQ en taalachterstand

Dariuz Works® WegWijzer geeft professionals tijdens de intake betrouwbaar inzicht in het arbeidspotentieel van cliënten en laat zien wat nodig is om dit potentieel te realiseren. Aanvullend hierop wordt de cliënt ingedeeld op de participatieladder en wordt advies gegeven over de noodzaak van aanvullende (zorg)trajecten.

DPS- matrix

Brengt de kansen op arbeid en de risico's op fraude in beeld. Zodoende komt een diagnose tot stand. Cliënt wordt ingedeeld in een profiel. Aan de profielen is een werkwijze gekoppeld.

Zelfredzaamheidsmatrix

De Zelfredzaamheid-Matrix (ZRM) is een instrument waarmee de mate van zelfredzaamheid van cliënten eenvoudig en volledig kan worden beoordeeld. De ZRM concretiseert zelfredzaamheid op de volgende leefgebieden: inkomen, dagbesteding, huisvesting, gezinsrelaties, geestelijke gezondheidszorg, fysieke gezondheid, verslaving, vaardigheden bij activiteiten van het dagelijks leven (ADL), sociaal netwerk, maatschappelijke participatie en justitie. Per leefgebied is aangegeven welke feitelijke omstandigheden bij welk niveau van zelfredzaamheid horen.

E- portfolio van Arcus (wordt 'I chance' genoemd bij Arcus)

Dit instrument wordt niet ingezet bij de poort. In het E-Portfolio traject van Arcus krijgt een jongere binnen 7 weken zicht op: wie ben ik, wat wil ik en wat kan ik? Ook wordt een capaciteitentest afgelegd. De jongerencoach krijgt een advies van Arcus: richting scholing en/of werk.

Dariuz

De Dariuz® methodiek wordt door professionals van o.a. gemeenten en SW-organisaties ingezet om hun cliënten te begeleiden naar duurzaam (regulier) werk. De methodiek bestaat uit verschillende modules, die zowel separaat als integraal te gebruiken zijn. Bij separaat gebruik richt de professional zich op één van de fasen uit het participatieproces (de instroom-, doorstroom- of uitstroomfase) en bij integraal gebruik wordt het hele proces doorlopen.

De methodiek maakt het voor de professional gemakkelijker om de regie te voeren over het re-integratieproces en een cliëntgerichte aanpak te hanteren. Afhankelijk van de module, kan de professional via de online applicatie een vragenlijst versturen naar

de cliënt of deze zelf invullen. Op basis hiervan genereert de professional een (advies)rapport, dat structuur biedt tijdens gesprekken met de cliënt.

De Dariuz® methodiek bestaat uit de modules WegWijzer, diagnose, assessment, loonwaardemeting en Two ticks to match en de extra functionaliteiten bestandsanalyse en benchmarking en konnekt. Ook training en certificering maakt een belangrijk onderdeel uit van de methodiek.